

ขอบเขตเนื้อหา

วารสารพัฒนสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ งานวิจัย และผลงานสร้างสรรค์ด้านพัฒนาศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในเชิงเศรษฐกิจ บริหารธุรกิจ การเมือง สารสนเทศศาสตร์ สุขภาวะทางกาย จิต และสังคม และสาขาที่เกี่ยวข้อง สำหรับ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ คณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจโดยทั่วไปและเพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนองค์ ความรู้และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และสังคม โดยเปิดรับบทความประเภทบทความวิจัย (Research article) บทความปริทัศน์ (Review article) และ บทวิจารณ์หนังสือ (Book review)

สังกัด

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เลขที่ 181 ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

โทรศัพท์ : 073-331-304 โทรสาร : 073-312-232

อีเมล jsdrp.psu@gmail.com

วารสารฉบับอิเล็กทรอนิกส์ <https://so15.tci-thaijo.org/index.php/jsdrp>

ที่ปรึกษา

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรัชยา เจียวก๊ก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพล แก้วสุวรรณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ครองชัย หัตถา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศาสตราจารย์ ดร.กุลธิดา ท่วมสุข มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ โรมรัตน์พันธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญมาก มหาวิทยาลัยทักษิณ

รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา สมาคมพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และสังคม

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา วิริยเวชกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญอริ ยี่หะ
รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพร ยางประยงค์
รองศาสตราจารย์ ดร.กันยารัตน์ เควียะเสน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจตน์จรรย์ อาจไธสง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชนิตว์ สีนาราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญาลักษณ์ ใจเที่ยง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญ์ ขวัญเรียง
อาจารย์ ดร.ดรุณี อภัยภาวิ
อาจารย์ ดร.สิริกิร บำรุงกิจ
รองศาสตราจารย์ ดร.ฤทัยชนนี สิทธิชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมสัจการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเผื่อ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัฒน์นัต์ บุญญานุพงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุศดา แก้วแสงอ่อน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวุฒิ ช่อไม้ทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ โยธี
อาจารย์ ดร.ธันยากร ตุกะเกื้อ

กองบรรณาธิการจัดการ/ต้นฉบับ

นายสันติ เส้นหมาน
นายคมกริช รุมดอน
นางสาวณัฐอร เลี้ยวประเสริฐ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
มหาวิทยาลัยทักษิณ
มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กำหนดการจัดพิมพ์เผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ (ราย 4 เดือน)

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - เดือนเมษายน
ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม - เดือนสิงหาคม
ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - เดือนธันวาคม

คณะผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง

บทความวิจัย (Research article) บทความปริทัศน์ (Review article) และบทวิจารณ์หนังสือ (Book review) ที่ตีพิมพ์ในวารสารพัฒนสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับการตรวจอ่านและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังรายนามต่อไปนี้

ศาสตราจารย์ระพีพรรณ คำหอม

รองศาสตราจารย์ ดร.ธนพฤกษ์ ชามะรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสระ ทองสามสี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร จันท์เทวณูมาส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพล แก้วสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร เวชโช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติชัย แยมใหม่

อาจารย์ ดร.คำล่า มุสิก

อาจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ วงศ์วรรณ

อาจารย์ ดร.จุฑามาศ พรหมทอง

อาจารย์ ดร.จตุรงค์ จิตติยพล

อาจารย์ ดร.สมฤดี สงวนแก้ว

สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

วิทยาเขตสุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารพัฒนสังคมแต่ละฉบับกองบรรณาธิการตรวจสอบเป็นขั้นแรก แล้วจัดให้มีการการภายนอกผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) และพิจารณาประเมินบทความตามเกณฑ์และแบบฟอร์มที่กำหนดในลักษณะเป็น Double-blind peer review คือ ปกปิดรายนามผู้เขียนบทความและผู้เกี่ยวข้อง

วารสารพัฒนสังคม ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 นี้ ยังคงยืนหยัดบนมาตรฐานทางวิชาการที่เข้มข้น ผ่านการประเมินคุณภาพบทความ (Peer review) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องและมีได้สังกัดหน่วยงานเดียวกับผู้แต่ง ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) โดยวารสารฯ ผ่านและได้รับการประกาศผลการประเมินคุณภาพวารสาร จากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ให้จัดอยู่ในกลุ่ม TCI ฐาน 2 (ประเภทวารสารใหม่) โดยรับรองตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2569 ถึง พ.ศ. 2572 นับเป็นความภาคภูมิใจและแรงบันดาลใจสำคัญที่กองบรรณาธิการจะได้ร่วมกันดำรงและพัฒนาคุณภาพวารสารให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นเวทีกลางในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ด้านการพัฒนาสังคมที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยต่อไป

ฉบับนี้ประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 3 เรื่อง บทความปริทัศน์ จำนวน 1 เรื่อง และบทวิจารณ์หนังสือจำนวน 1 เรื่อง ซึ่งแม้จะมีเนื้อหาที่หลากหลาย แต่ล้วนเชื่อมโยงกันด้วยแก่นร่วมอันสำคัญ นั่นคือ การเสริมสร้างศักยภาพของมนุษย์และชุมชนภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมไทย ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลไปจนถึงระบบโครงสร้างเชิงนโยบาย ข้อค้นพบในแต่ละบทความ ซึ่งสะท้อน **พลวัตของพัฒนาการที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นลูกโซ่ ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงภายในของปัจเจกบุคคล การยกระดับพลังของกลุ่มอาชีพ ไปจนถึงการขับเคลื่อนเชิงโครงสร้างและนโยบายสาธารณะ** ที่ล้วนส่งผลกระทบเกื้อหนุนซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ

ฉบับนี้เปิดด้วยบทความวิจัย **การศึกษากระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดาวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมและทีมสหวิชาชีพ โรงพยาบาลราชวิถี** โดย ปณัญญา แดงปุ่น และ พิชชา เจริญกลิ่นจันทร์ ซึ่งมีได้มองมารดาวัยรุ่นเป็นเพียง ผู้ป่วย หากแต่เป็น ผู้มีศักยภาพ ที่สามารถพัฒนาตนได้หากได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจอย่างเหมาะสม ข้อค้นพบชี้ให้เห็นว่ากระบวนการดังกล่าวต้องปรับให้เหมาะกับปัจจัยเฉพาะบุคคลและบริบททางสังคม ขณะที่การทำงานแบบไร้รอยต่อของทีมสหวิชาชีพเป็นต้นแบบของการบูรณาการความเชี่ยวชาญที่ตอบโจทย์ผู้รับบริการอย่างแท้จริง ต่อเนื่องด้วยบทความวิจัย **ผลการส่งต่อความช่วยเหลือครัวเรือนยากจนตามมิติทุนการดำรงชีพ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา** ของ ณัฐระพี โพธิ์ปิติกุล และ กนกพร ฉิมพลี ซึ่งมีความสำคัญเชิงนโยบายอย่างมาก ข้อค้นพบที่สำคัญคือครัวเรือนยากจนมีทุนมนุษย์สูง แต่กลับมีทุนทางสังคมและทุนการเงินต่ำที่สุด สะท้อนความเปราะบางของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม ระบบ DSS ที่นำเสนอนี้มีใช้เพียงการส่งต่อความช่วยเหลือแบบตั้งรับ หากแต่เป็นกลไกเชิงรุกผ่านภาคีเครือข่ายที่หลากหลาย อันเป็นแนวทางที่หน่วยงานพัฒนาสังคมและผู้กำหนดนโยบายระดับจังหวัดสามารถนำไปขยายผลได้ นอกจากนี้ในมิติการศึกษาและเทคโนโลยี บทความวิจัย **การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการใช้ AI Chatbot ระหว่าง ChatGPT, Gemini และ Claude** โดย พิศิษฐ์ บวรเลิศสุธี และคณะ สะท้อนการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้เรียนพึงพอใจต่อเครื่องมือทั้งสามในระดับมาก โดยเฉพาะ ChatGPT ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ข้อค้นพบที่สำคัญคือ AI Chatbot

แต่ละชนิดมีจุดเด่นแตกต่างกัน เป็นประโยชน์ต่ออาจารย์และสถาบันการศึกษาในการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ โดยต้องตระหนักว่าปัญญาประดิษฐ์คือ "เครื่องมือ" มิใช่ "ตัวแทน" ของกระบวนการคิดวิเคราะห์

นอกจากนี้ยังมีบทความปริทัศน์ *การเดินร่ำในฐานะอาชีพในยุคดิจิทัล* โดย ศรศักดิ์ รุ่งเรือง และ ฤทัยชนนี สิทธิชัย ซึ่งสังเคราะห์กรอบสมรรถนะบูรณาการ 4 มิติ อธิบายการพัฒนาอาชีพการเดินในบริบทเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม ชี้ให้เห็นว่าศิลปะการแสดงสามารถขยายขอบเขตสู่พื้นที่ดิจิทัลที่ศิลปินสร้างผลงานและรายได้ด้วยตนเองได้อย่างอิสระ ปิดท้ายด้วยบทวิจารณ์หนังสือ *การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น* เป็นผลงานของศาสตราจารย์ ดร.โกวิท พวงงาม โดย อัครลักษณ์ ราชพลสิทธิ์ ซึ่งทบทวนแนวคิดการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของชุมชน นำเสนอการเปลี่ยนบทบาทประชาชนจาก *ผู้รับนโยบาย* เป็น *ผู้กำหนดทิศทาง* ของการพัฒนา สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของวาระสารที่มุ่งเน้นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมและยั่งยืนจากฐานราก

บทความทั้ง 5 เรื่องในฉบับนี้ แม้จะมีเนื้อหาแตกต่างกัน ตั้งแต่การเสริมสร้างพลังอำนาจของมารดาวัยรุ่น การแก้ไขปัญหาความยากจนด้วยระบบสารสนเทศ การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษา การปรับตัวของอาชีพศิลปะในยุคดิจิทัล ไปจนถึงแนวคิดการจัดการตนเองของชุมชน แต่ทั้งหมดล้วนเชื่อมโยงกันด้วยแนวคิดร่วมเดียวกัน นั่นคือ *การพัฒนา* ที่ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นจากการสั่งการจากเบื้องบนเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องเกิดจากการเสริมสร้างศักยภาพของมนุษย์ ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน ไปจนถึงการออกแบบโครงสร้างและนโยบายที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง

วารสารพิพัฒน์สังคมขอขอบพระคุณผู้เขียนทุกท่านที่เลือกเวทีแห่งนี้เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานอันทรงคุณค่า ขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เสียสละเวลาและความรู้ในการประเมินบทความอย่างเข้มข้นเพื่อยกระดับคุณภาพวารสาร และขอขอบพระคุณผู้อ่านทุกท่านที่ให้ความสนใจและให้การตอบรับอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกำลังใจที่ทำให้วารสารพิพัฒน์สังคมสามารถดำเนินงานและพัฒนา มาจนถึงปัจจุบัน กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความในฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักวิชาการ นักวิจัย นักพัฒนา และผู้สนใจทั่วไปในการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อร่วมกันสร้างสังคมไทยให้เข้มแข็ง ยั่งยืน และเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรัชยา เจียวก

บรรณาธิการวารสารพิพัฒน์สังคม